

**Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie**

Osoby 50 plus na rynku pracy w województwie lubelskim

Lublin, 2022 r.

Opracowanie:

Angelika Bil
Urszula Żolińska

Wydział Badań i Analiz
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Copyright by Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Opublikowano na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY-SA 3.0)

Publikacja jest dostępna bezpłatnie

Spis treści

1. Dane demograficzne	4
2. Osoby powyżej 50 roku życia w aktywności ekonomicznej ludności oraz Unii Europejskiej.....	8
3. Osoby 50+ w rejestrach urzędów pracy województwa lubelskiego	14
4. Aktywizacja rynkowa osób powyżej 50 roku życia – praktyki służb zatrudnienia	23
5. Podsumowanie.....	27

1. Dane demograficzne

Rosnąca liczba i udział osób starszych w ogólnej liczbie ludności to wyzwanie dla niejednego europejskiego państwa, w tym także dla Polski. Widoczny od ponad dwudziestu lat spadek dzietności i urodzeń w Polsce przy równoczesnym wydłużaniu się przeciętnego trwania życia przyczynia się do nasilenia procesu starzenia się społeczeństwa. Malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym i rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym odzwierciedla wielkość zasobów pracy. Ostatnie lata pokazują, że osoby będące powyżej 50 roku życia stanowią w Polsce jedną trzecią wszystkich pracujących.

Dane demograficzne wskazują na trudną sytuację Polski. W 2021 r. liczba ludności w kraju wynosiła 37 907 704 i był to spadek o 357 309 osób w porównaniu do 2020 r. (tj. 0,9%). Kobiety stanowiły 51,7% populacji (19 584 787 kobiet). Prognozy ludności do 2050 r. nie napawają optymizmem - według nich Polskę będzie zamieszkiwać 33 950 569 obywateli. Daje to ubytek ludności o prawie 4 miliony na przestrzeni 25 lat. Podobnie jak w przypadku kraju, tak i województwie lubelskim spada liczba ludności. W 2021 r. wynosiła 2 038 299 osób, był to spadek o 56 959 osób w porównaniu do poprzedniego roku. Należy nadmienić, że spadek liczby ludności w województwie był jednym z większych w kraju. Najwięcej ludności ubyło z województwa śląskiego (aż 116 383 osoby), lubelskiego (wspomniane 56 959 osób) oraz kujawsko-pomorskiego (44 222 osoby). Natomiast w przeciągu 2021 roku zwiększyła się liczba ludności zamieszkująca województwa: mazowieckie (o 87 766 osób), małopolskie (o 19 929), pomorskie (o 12 055), dolnośląskie (o 6 416) oraz wielkopolskie (o 3 580).¹

W związku z wydłużaniem się trwania życia ludności następują duże zmiany w strukturze wieku ludności. Średni wiek (mediana wieku) mieszkańca Polski w 2020 r. wyniósł prawie 42 lata, to o prawie 6 lat więcej niż w 2000 r. W tym mediana wieku mężczyzn to ponad 40 lat (w 2000 r. – ponad 33 lata), a u kobiet 43 lata (w 2000 r. –

---

¹ Dane na podstawie GUS

37 lat). U mieszkańców wsi mediana wyniosła 40 lat, a u mieszkańców miast 43 lata.² W 2021 r. dla kobiet średni wiek wynosił 43,5 lat, a dla mężczyzn 40,3 lata.

Zmiany, które zachodzą w strukturze ludności są wynikiem przemian w demografii, a głównie wciąż ujemnego przyrostu naturalnego, który w okresie epidemicznym zwiększył się. Dane Głównego Urzędu Statystycznego podają, że na koniec 2021 r. w Polsce ten wskaźnik wynosił -4,9, a w województwie lubelskim -6,7. W porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten dla Polski wzrósł o 1,7 pkt. proc., a dla regionu lubelskiego wzrósł o 2,3 pkt. proc. Sytuacja ta zmieniła się także w podziale na wieś i miasto. W Polsce w 2020 r. w mieście przyrost naturalny wynosił -3,8, a w 2021 r. już -5,6, natomiast na wsi z -2,3 w 2020 r. ujemny przyrost wzrósł do -3,9. Identycznie wyglądała sytuacja w województwie lubelskim, tutaj także rok do roku ujemny przyrost naturalny jest wyższy i tak w mieście w 2020 r. wynosił on -3,6, a w następnym już -5,9, na wsi w 2020 r. -5,0 a w 2021 już -7,4.³

Tabela 1 Przyrost naturalny w Polsce i województwie lubelskim ogółem i w podziale na miasto i wieś

	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Polska	-0,9	-3,2	-4,9
Miasto	-1,4	-3,8	-5,6
Wieś	-0,1	-2,3	-3,9
Województwo Lubelskie	-1,8	-4,4	-6,7
Miasto	-1,1	-3,6	-5,9
Wieś	-2,3	-5	-7,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych

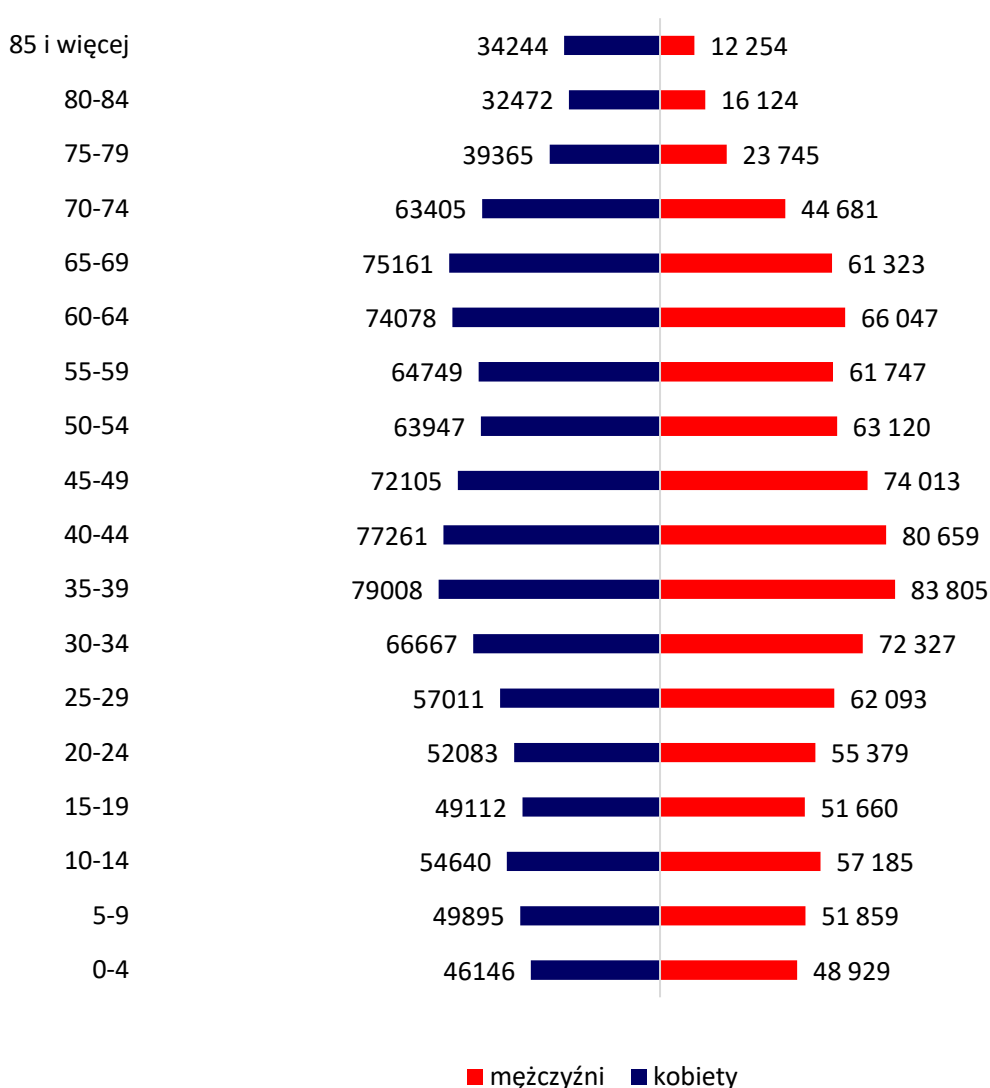
Jak wiadomo w Polsce poza ujemnym przyrostem naturalnym, który odnotowujemy od 2013 r. w wyniku m.in. spadku urodzeń, widoczny jest trend starzejącego się społeczeństwa, co jest konsekwencją tego pierwszego czynnika. Zbyt mało rodzi się dzieci, a z każdym kolejnym rokiem przybywa osób w podeszłym wieku. Wykres 1 przedstawia strukturę wieku w podziale na płeć w województwie lubelskim w 2021 r. W przedziale od 0-19 lat ogółem było 409 426 dzieci i młodzieży (kobiety 199 793, mężczyźni 209 633), następnie w przedziale osób młodych 20-39 lat, gdzie były 528 373 osoby (kobiety 254 769, mężczyźni 273 604). W poszczególnych grupach

² Sytuacja demograficzna Polski do 2020 r. Zgony i umieralność. 2022 r. Bank Danych Lokalnych

³ Na podstawie danych z GUS

struktury ludności do 49 roku życia mężczyźni przeważają liczbowo nad kobietami. Po 49 rokiem życia trend się odwraca i w kolejnych grupach wiekowych widać coraz większą postępującą przewagę kobiet nad mężczyznami. Rosnący wraz z wiekiem udział kobiet w populacji jest konsekwencją nadumieralności mężczyzn i zróżnicowania parametrów trwania życia – kobiety osiągające 65 lat mają przed sobą o 5 lat więcej dalszego trwania życia niż mężczyźni. Przewaga liczbowa wzrasta wraz z przechodzeniem do kolejnych grup podeszłego wieku.

Wykres 1 Struktura wieku kobiet i mężczyzn w 2021 r. w województwie lubelskim

źródło: [Bank Danych Lokalnych](#)

Dane Głównego Urzędu Statystycznego pokazuje także jak bardzo w przeciągu roku wzrosła liczba zgonów w Polsce i województwach oraz jak spadła liczba urodzeń żywych. W Polsce w 2021 r. nastąpiło 519 517 zgonów i było to o 42 162 (tj. o 8,8%)

więcej niż w roku wcześniejszym. Więcej w kraju zmarło mężczyzn (268 658) niż kobiet (250 859). W województwach także widać różnice wśród zgonów porównując rok do roku. I tak w niechlubnej statystyce zgonów najczęściej (rok do roku) zmarło osób w województwach: śląskim (o 6 098), mazowieckim (o 5 963), lubelskim (o 3373). Jeśli zaś chodzi o liczbę urodzeń widać, że liczba ta spadła we wszystkich województwach, co daje potwierdzenie tezy o starzejącym się społeczeństwie. W kraju spadek ten wyniósł 23 798 (tj. 6,7%). Największe różnice wśród urodzeń widać w województwie śląskim (mniej o 3 415), mazowieckim (mniej o 2 781) oraz wielkopolskim (2 373 mniej). Województwo lubelskie uplasowało się jak rok wcześniej na 7 pozycji z różnicą 1 393 urodzeń. W 2019 r. w pięciu województwach stosunek liczby urodzeń do zgonów był wyższy. Były to: małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, pomorskie i wielkopolskie. Niestety epidemia koronawirusa zweryfikował to pozytywne zjawisko i zarówno w 2020 r., jak i 2021 r., we wszystkich województwach liczba zgonów przerosła liczbę urodzeń.

Tabela 2 Liczba zgonów i urodzeń żywych w latach 2020-2021 w Polsce i województwach

Województwa	Zgony		Urodzenia żywe		Różnica pomiędzy liczbą urodzeń a zgonami	
	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
Polska	477 355	519 517	355 309	331 511	-122 046	-188 006
Dolnośląskie	37 581	40 362	25 713	24 431	-11 868	-15 931
Kujawsko-Pomorskie	25 465	28 272	18 013	16 709	-7 452	-11 563
Lubelskie	27 244	30 617	18 034	16 641	-9 210	-13 976
Lubuskie	12 625	13 831	8 634	7 925	-3 991	-5 906
Łódzkie	35 807	38 015	20 891	19 567	-14 916	-18 448
Małopolskie	38 807	40 725	35 360	33 285	-3 447	-7 440
Mazowieckie	67 514	73 477	56 719	53 938	-10 795	-19 539
Opolskie	12 716	13 186	7 951	7 285	-4 765	-5 901
Podkarpackie	24 145	26 500	19 580	17 929	-4 565	-8 571
Podlaskie	14 622	16 725	10 557	10 112	-4 065	-6 613
Pomorskie	25 663	28 072	24 495	23 335	-1 168	-4 737
Śląskie	60 054	66 152	38 151	34 736	-21 903	-31 416
Świętokrzyskie	17 309	18 400	9488	8 717	-7 821	-9 683
Warmińsko-Mazurskie	16 755	18 839	12 108	10 539	-4 647	-8 300
Wielkopolskie	40 013	43 096	35 885	33 512	-4 128	-9 584
Zachodniopomorskie	21 035	23 248	13 730	12 850	-7 305	-10 398

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2. Osoby powyżej 50 roku życia w aktywności ekonomicznej ludności oraz Unii Europejskiej

Osoby bez pracy po 50 roku życia bardzo często w Polsce stają się osobami biernymi zawodowo. Przyczyną tego faktu jest z jednej strony możliwości przejścia na emeryturę lub rentę, z drugiej wynikają z trudności, z jakimi w tym wieku wiąże się znalezienie nowej pracy, szczególnie jeśli zostało się zwolnionym przed okresem ochronnym, bądź dłuższy czas było się osobą bezrobotną.

W województwie lubelskim w IV kwartale 2021 r. osób biernych zawodowo było 711 tys., z czego zdecydowaną większość stanowiły osoby w wieku 55-89 lat (66,5%). Większość tej grupy stanowiły kobiety (60,9%), ponad połowę stanowiły osoby zamieszkujące wieś (55,4%). Najczęstszą przyczyną bierności zawodowej wśród nieposzukujących pracy była emerytura (50,1%). Innymi przyczynami były nauka i uzupełnienie kwalifikacji (20,6%) oraz choroba, niesprawność (16,9%).⁴ Sytuacja omawianej grupy, jest trudna nie ze względu na brak ofert pracy, ale na fakt, że nie są preferowani przez pracodawców jako kandydaci do pracy. Takie zachowanie prowadzi do ich marginalizacji i wykluczenia, zarówno w wymiarze społecznym, jak i materialnym. Całe społeczeństwo ponosi skutki wykluczenia społecznego osób po 50 roku życia, zarówno jako obciążenie finansowe, ale także odrzucając w ten sposób możliwości korzystania z wiedzy i doświadczenia tych osób.

W Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BEAL) od I kwartału 2021 r. wprowadzono zmiany, które są skutkiem rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych, a także w związku z trwającą oceną skutków tych zmian na przerwanie szeregów czasowych, **dane BAEL za I kw. 2021 r. nie mogą być porównywane z poprzednimi okresami.**⁵ Jednakże podział na biernych zawodowo i aktywnych nie uległ zmianie. Do grupy aktywnych zawodowo zalicza się pracujących, jak i osoby bezrobotne. Wskaźnik zatrudnienia dla województwa lubelskiego wyniósł 54,3% w IV kwartale

---

⁴ Urząd Statystyczny w Lublinie, Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Stan w IV kwartale 2021 r., Lublin 2021, s.16.

⁵ Zmiany opisane zostały na stronie Głównego Urzędu Statystycznego: [Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat zmian wprowadzanych od 2021 r. w BAEL](#)

2021 r. Wskaźnik zatrudnienia⁶ dla grupy 55 lat i więcej na koniec 2021 r. wynosił tylko 26%. Był to najniższy wynik wśród grup wiekowych. Porównując ten wskaźnik do IV kwartału 2020 r. był on wyższy o 2,4 pkt. proc.⁷ Natomiast na koniec I kwartału 2021 wskaźnik ten dla grupy 55 lat i więcej wynosił 26,9%. Na koniec 2021 r. najwyższy wskaźnik zatrudnienia wynosił 84,6% i obejmował grupę w wieku 45-54 lata (szczegóły pokazuje tabela 3).⁸

Tabela 3 Wskaźnik zatrudnienia według grup wiekowych (%)

Wiek w latach:	IV kwartał 2019 r.	IV kwartał 2020 r.	IV kwartał 2021 r.
15-24	25,1	24,2	28,9
25-34	74,3	78,4	80,1
35-44	83,9	83,3	83,8
45-54	81,7	83,9	84,6
55 lat i więcej	24,4	23,6	26

Źródło: Urząd Statystyczny w Lublinie, Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Stan w IV kwartale 2020 r oraz [Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w I kwartale 2021 r.](#)

Ważnym wskaźnikiem jest także współczynnik aktywności zawodowej⁹ dla województwa w IV kwartale 2021 r. wyniósł on 56,5%, co dało mu 9 miejsce pod względem tego czynnika w kraju. Najwyższą aktywnością może pochwalić się województwo mazowieckie 61,7%, najniższą województwo podkarpackie 53,4%. Taki wynik oznacza także, że na każde 100 osób w wieku 15-89 lat przypada 57 osób, które są aktywne zawodowo. Współczynnik ten był wyższy dla grupy mężczyzn (64,8%) niż kobiet (48,9%). Jeśli natomiast spojrzeć na podział miasto - wieś, to wyższy, choć nieznacznie jest on w mieście (57,5%), gdyż na wsi wynosi 55,7%.¹⁰

⁶ Wskaźnik zatrudnienia - udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15-89 lat (ogółem lub danej grupy).

⁷ Urząd Statystyczny w Lublinie, Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Stan w IV kwartale 2020 r., Lublin 2020, s. 8.

⁸ [Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2021 r.](#)

⁹ Udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15-89 lat (ogółem lub danej grupy).

¹⁰ [Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2021 r.](#)

Tabela 4 Współczynnik zatrudnienia według wieku i wykształcenia w IV kwartale 2021

Wiek	%	Wykształcenie	%
15-24 lata	28,9	wyższe	77,1
25-34 lata	80,1	policealne i średnie zawodowe	61,6
35-44 lata	83,8	średnie ogólnokształcące	54,8
45-54 lata	84,6	zasadnicze zawodowe/branżowe	53,4
55-89 lat	26,0	gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	15,9
produkcyjnym	75,0		
15-64 lata	68,9		

Źródło: Bank Danych Lokalnych

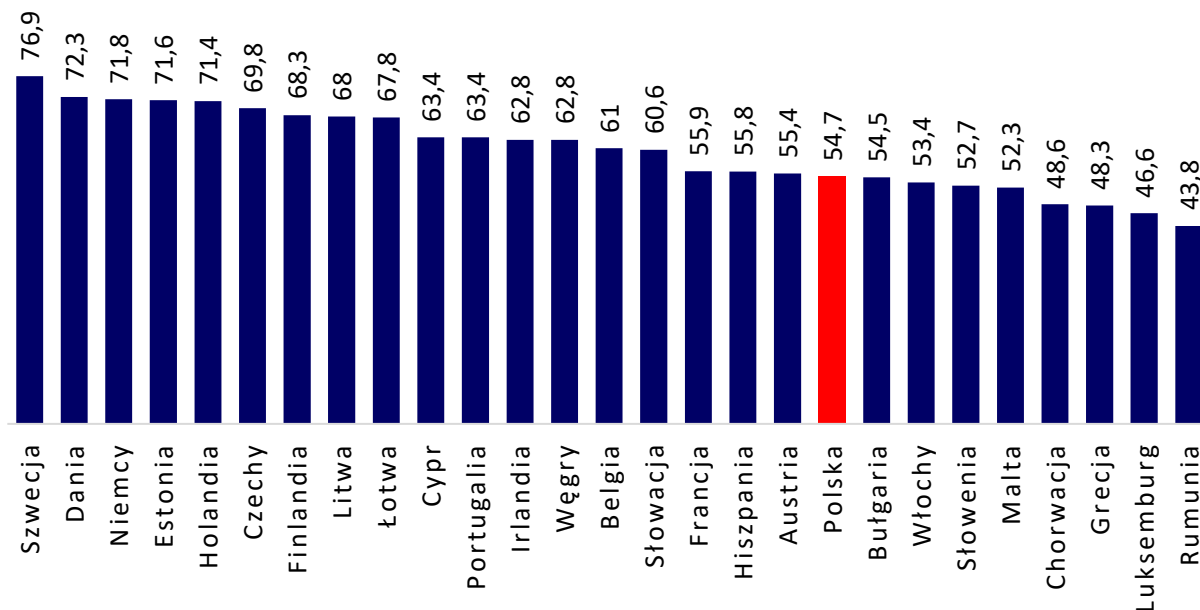
Podobnie jak w latach ubiegłych Polska na tle krajów wspólnoty nie wypada najlepiej jeśli chodzi o zatrudnienie osób powyżej 50 roku życia. Na koniec 2021 r. wskaźnik zatrudnienia osób w przedziale wiekowym 55-64 lata wynosił 54,7%, a dla Unii 60,5% (wskaźnik dla 27 krajów). Wynik ten jest o 5,8 pkt. proc. niższy niż średnia unijna. Niestety nadal zdecydowanie gorzej wypadamy na tle Szwecji (76,9%), Niemiec (71,8%), czy Estonii (71,6%). Za Polską uplasowało się 8 państw - Bułgaria (54,5%), Włochy (53,4%), Słowenia (52,7%), Malta (52,3%), Chorwacja (48,6%), Grecja (48,3%), Luksemburg (46,6%) i Rumunia (43,8%). Plusem jest niewątpliwie to, że w momencie wchodzenia do wspólnoty wskaźnik w Polsce był o wiele niższy i wynosił zaledwie 27,2% (2005 r.), co oznacza, że z perspektywy lat udało się go prawie podwoić.¹¹ Potrzeba jednak kolejnych lat by dogonić kraje z najwyższymi wynikami.

Polska, w tym przedsiębiorcy z naszego kraju, by dogonić kraje z najwyższymi wynikami zatrudnienia, powinni przejść na szwedzki sposób myślenia, czyli, że wiek nie ma żadnego znaczenia. A najważniejsze są kompetencje i umiejętności, których szuka pracodawca.¹²

¹¹ [Eurostat](#) (dostęp: 19.01.2023 r.)

¹² [Raport z badań porównawczych rozwiązań międzynarodowych w zakresie aktywizacji zawodowej osób starszych](#) (29.07.2021 r.)

Wykres 2 Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata w 27 krajach Wspólnoty Europejskiej (%). Stan na koniec 2021 r.

Źródło: Eurostat (dostęp: 19.01.2023 r.)

Polska poza niskim poziomem zatrudnienia, ma też inny problem, a mianowicie dość wczesny wiek przechodzenia obywateli na emeryturę. Na tle pozostałych krajów europejskich ma ona jeden z najniższych. Problemem jest także jego różnicowanie ze względu na płeć. Aktualnie dla mężczyzn wynosi on 65, dla kobiet 60 lat. Inaczej niż w Polsce jest w większości krajów europejskich, gdzie nie dość, że wiek emerytalny jest wyższy to zazwyczaj jest on jednakowy dla kobiet i mężczyzn. Najpóźniej na emeryturę przechodzą mieszkańcy Irlandii i Wielkiej Brytanii (68 lat bez względu na płeć), a najwcześniej kobiety w Mołdawii (57 lat), Białorusi (58 lat) oraz Albanii, Polsce, Rosji i Ukrainie (po 60 lat). Poniższa tabela konkretniej przedstawia dane.¹³

Tabela 5 Wiek emerytalny w Polsce i w krajach europejskich

Kraj	Wiek emerytalny kobiet	Wiek emerytalny mężczyzn
Albania	60	65
Austria	65	65
Belgia	67	67
Białoruś	58	63
Bośnia i Hercegowina	65	65
Bułgaria	65	65
Chorwacja	67	67
Cypr	65	65

¹³ [Poradnik przedsiębiorcy - powszechny wiek emerytalny w Europie](#)

Kraj	Wiek emerytalny kobiet	Wiek emerytalny mężczyzn
Dania	67	67
Estonia	65	65
Finlandia	65	65
Francja	67	67
Grecja	67	67
Hiszpania	67	67
Holandia	67	67
Irlandia	68	68
Islandia	67	67
Litwa	65	65
Luksemburg	65	65
Łotwa	65	65
Malta	65	65
Mołdawia	57	62
Niemcy	67	67
Norwegia	67	67
Polska	60	65
Portugalia	66	66
Rosja	60	65
Szwajcaria	65	65
Słowacja	62	62
Słowenia	65	65
Szwecja	65	65
Ukraina	60	62
Węgry	65	65
Wielka Brytania	68	68
Włochy	66	66

Źródło: na podstawie strony: [poradnik przedsiębiorcy-powszechny wiek emerytalny w Europie](#)

Taki stan rzeczy ma swoje odzwierciedlenie zarówno w zachodzących zmianach na tle cywilizacyjnym, jak i społecznym (w kwestii starzejących się społeczeństw i dłuższego trwania życia). A taka sytuacja powoduje, że więcej osób sięga po emerytury, które należy wypłacać dłużej, przy co raz mniejszej liczbie osób odprowadzających składki.

Aby jednak sami pracownicy zmienili swój tok myślenia o przejściu na emeryturę, czyli najczęściej zaraz po uzyskaniu odpowiedniego wieku, myślenie o pracownikach muszą zmienić pracodawcy. Bardzo często w Polsce osoba, która przekracza 50 rok życia postrzegana jest przez pracodawcę jako ta, która rozważa emeryturę oraz podupada na zdrowiu fizycznym lub psychicznym i staje się powoli wykluczona cyfrowo. Przedsiębiorca zaczyna się zastanawiać nad tym czy nie lepiej zatrudnić młodą osobą i nauczyć ją tego, co umie już stary pracownik. Pomimo tego, że pracownik z dużym stażem okazywał lojalność pracodawcy przez wiele lat. Nie można tego powiedzieć o młodym pokoleniu, gdyż ono ma mniejsze poczucie

przywiązania do jednego miejsca pracy. Jest to powielanie powszechnych stereotypów, w których seniorzy są bierni, nie mają chęci do nabywania nowych umiejętności, nie chcą uczestniczyć w życiu społecznym, ani nie starają się przystosować do nowych trendów kulturowych.¹⁴ Dane z badania portalu pracuj.pl pokazują, że 50-cio latkowie, także mają swoje zalety w pracy. A należą do nich wysoki poziom wykonywanej pracy (58%) oraz gotowość do dzielenia się wiedzą z młodszymi kolegami (57%). Ponadto 54% wskazało jako pozytywną cechę właśnie ich lojalność wobec pracodawcy. Taka cecha ma wiele wspólnego ze stabilizacją i poczuciem bezpieczeństwa, nawet kosztem wyższych zarobków czy być może awansów.¹⁵ Czy nie jest to poniekąd sprzeczne ze stereotypami? Dzisiejsi silwersi są nazywani „best agers”, tj. lojalni, dobrze wykształceni, odpowiednio zmotywowani oraz często zdrowsi niż młodsze pokolenia. Niekorzystne spojrzenie na starszych pracowników zapewne ma swoje korzenie w kulturze rodem z PRL-u. Pomimo zmieniającego się pokolenia oraz lat wciąż jest żywe.

Na pewno jedna i druga strona (czyli pracodawca i pracownik) będą musieli odrobić lekcję jaka stoi przed nimi. Przede wszystkim pracodawcy muszą nauczyć się zarządzania wiekiem w swoich strukturach oraz zaprzestać dyskryminacji ze względu na wiek (także przy rekrutacjach). Pracodawcy będą musieli poczynić pewne inwestycje, których celem będzie dostosowanie miejsca pracy do wymogów starszego pracownika (m.in. oferta szkoleń (tzw. reskillingu¹⁶), poszerzenie pakietu medycznego, specjalne premie itp.). Pracownicy natomiast będą musieli systematycznie podnosić swoje umiejętności i kwalifikacje oraz brać czynny udział w życiu zawodowym.¹⁷

---

¹⁴ [O wieku emerytalnym nie należy myśleć jak sto lat temu](#)

¹⁵ [Specjaliści 50 w pracy - raport](#)

¹⁶ Reskilling: zdobywanie nowych kwalifikacji w nowych rolach zawodowych i\lub przebranżawianie

¹⁷ [Starsi pracownicy z większymi szansami na rynku pracy](#)

3. Osoby 50+ w rejestrach urzędów pracy województwa lubelskiego

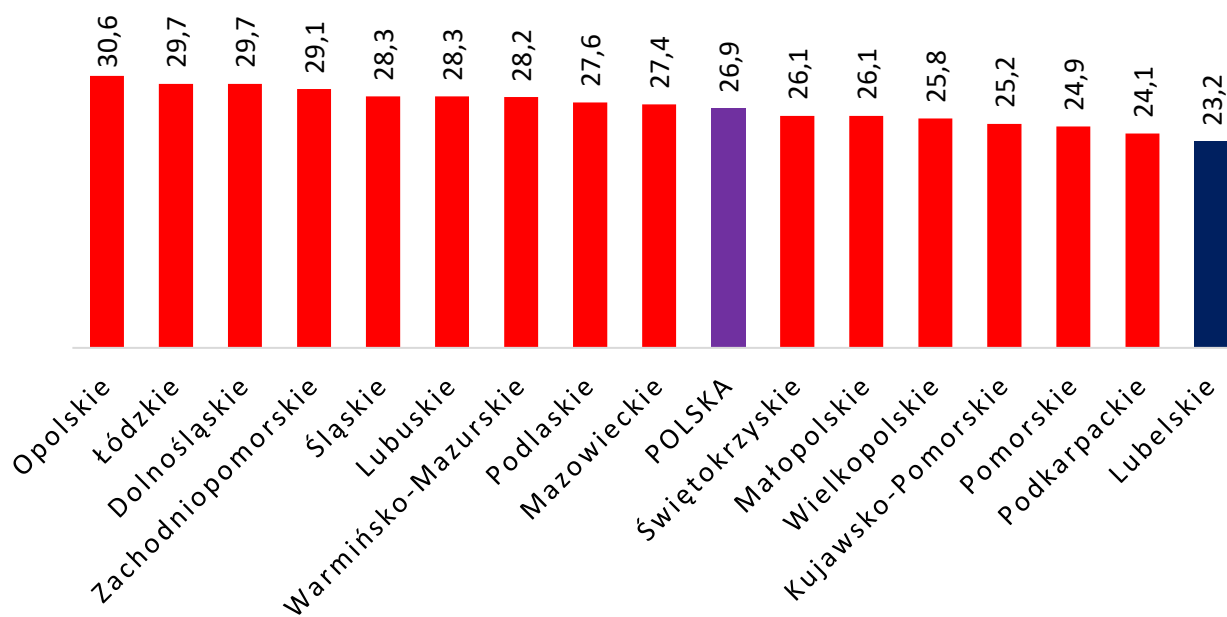
Liczba bezrobotnych osób powyżej 50 roku życia na koniec grudnia 2021 r. wynosiła 15 398, było to mniej o 1 744 osoby (tj. o 10,2%) w stosunku do grudnia 2020 r. Najwięcej zarejestrowanych osób było w Lublinie 2 374, choć w stosunku do 2020 r. liczba ta zmniejszyła się o 133 osoby.

Cały rok 2020 stał pod znakiem pandemii wirusa COVID-19, zmienił on bardzo wiele w funkcjonowaniu świata, w tym również Polski, a co za tym idzie zmienił także rynek pracy. Wiele firm, praktycznie z każdej branży, musiało zakończyć swoją działalność lub jeśli było to możliwe przejść na tryb pracy zdalnej. Taki stan wiązał się również z utratą miejsc pracy. Po to by ochronić jak najwięcej z nich, rząd wprowadził „tarczę antykryzysową”.

Od momentu wybuchu pandemii, czyli marca 2020 r., liczba bezrobotnych w grupie osób powyżej 50 r. ż. powoli wzrastała, jednak na koniec 2021 r. znowu spadła do 15 398. Można stwierdzić, że pomimo niekorzystnego zjawiska, jakim stała się pandemia, liczba bezrobotnych na przestrzeni miesięcy nie wzrosła w sposób dramatyczny. Wielu firmom udało się uzyskać wsparcie z tarczy antykryzysowej, innym sposobem przetrwania było przechodzenie starszej kadry na emerytury, co wiązało się także z odprawami, ale niektóre firmy korzystały z tej możliwości.

Województwo lubelskie na przestrzeni ostatnich lat charakteryzuje się najniższym odsetkiem osób 50+ w stosunku do ogółu bezrobotnych. Na koniec 2021 r. wynosił on 23,2%. Aktualną sytuację obrazuje wykres 3.

Wykres 3 Udział osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2021 r. według województw (w %)

źródło: wyliczenia własne na podstawie danych wojewódzkich ze strony Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii

Jest to najniższy odsetek wśród województw i odwrotny trend niż w przypadku ludzi młodych, w przypadku których odsetek jest najwyższy. Wraz ze spadkiem liczby bezrobotnych liczba osób kategorii „50 plus” także systematycznie spada w regionie, o czym w dalszej części. W tabeli 6 zamieszczono szczegółowe dane dla województw od 2017 r.

Tabela 6 Udział osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych województwach

Wyszczególnienie	na koniec 2017	na koniec 2018	na koniec 2019	na koniec 2020	na koniec 2021
Polska	27,6%	27,1%	27,2%	25,7%	26,9%
Dolnośląskie	32,2%	30,6%	30,8%	28,6%	29,7%
Kujawsko-Pomorskie	25,3%	25,2%	25,5%	24,3%	25,2%
Lubelskie	23,1%	23,0%	23,3%	22,4%	23,2%
Lubuskie	29,0%	28,7%	28,5%	26,3%	28,3%
Łódzkie	30,8%	30,6%	30,5%	28,8%	29,7%
Małopolskie	26,3%	25,7%	26,6%	24,5%	26,1%
Mazowieckie	28,5%	27,9%	27,2%	26,1%	27,4%
Opolskie	31,6%	31,2%	30,6%	29,3%	30,6%
Podkarpackie	23,9%	23,9%	24,2%	23,3%	24,1%
Podlaskie	28,0%	28,1%	27,7%	26,4%	27,6%
Pomorskie	26,2%	25,4%	25,2%	23,1%	24,9%
Śląskie	29,6%	29,0%	28,8%	26,9%	28,3%
Świętokrzyskie	24,9%	24,6%	25,1%	24,9%	26,1%

Wyszczególnienie	na koniec 2017	na koniec 2018	na koniec 2019	na koniec 2020	na koniec 2021
Warmińsko-mazurskie	28,5%	28,4%	27,2%	27,5%	28,2%
Wielkopolskie	26,3%	25,8%	25,9%	24,4%	25,8%
Zachodniopomorskie	31%	30%	30%	27,8%	29,1%

Źródło: wyliczenia własne na podstawie statystyk ze strony [Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii](#)

Pomimo tego, że województwo lubelskie w takim zestawieniu zajmuje ostatnie miejsce, to należy zauważyć, iż na koniec 2021 r. ponad 92,3% to osoby, które zarejestrowały się po raz kolejny w urzędach. Najwięcej osób wraca do rejestrów po odbyciu stażu, jednocześnie jest to najczęściej wybierana forma aktywizacji. Jak widać w tabeli 7 większości osób po 50 roku życia powraca do rejestru po skorzystaniu z form aktywizacji.

Tabela 7 Powody napływu osób powyżej 50 roku życia do PUP w latach 2017-2021.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Rejestrowani w miesiącu w tym:	17 635	15 995	14 612	12 625	11 738
po raz kolejny	16 072	14 872	13 500	11 575	10 830
po pracach interwencyjnych	10	9	4	9	12
po robotach publicznych	125	75	62	33	52
po stażu	1 105	938	739	482	716
po szkoleniu	462	279	220	185	352

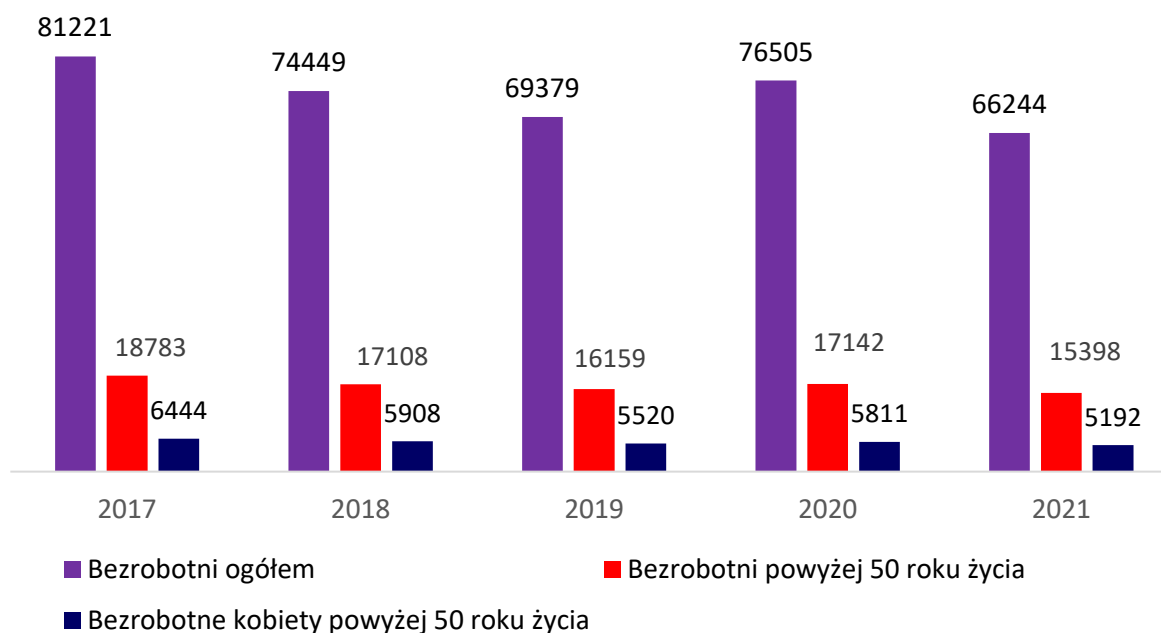
Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MRPiPS-01

Na koniec 2021 r. w woj. lubelskim prawo do zasiłku posiadało jedynie 10,4% omawianej grupy. Bezrobotnych kobiet jest znacznie mniej niż mężczyzn i stanowią 33,7%. Różnica ta może wynikać z odmiennego wieku emerytalnego dla mężczyzn i kobiet. Sytuacja ta pokazuje także, iż mężczyźni w tym wieku mają większe problemy, aby odnaleźć się na rynku pracy. Można upatrywać przyczyn tego faktu, w tym, że mężczyźni częściej wykonują fizyczną pracę, co może skutkować brakiem siły, wypadkami lub chorobami związanymi z taką pracą.

Na wykresie 4 przedstawiono ewolucję struktury bezrobocia w regionie lubelskim, z udziałem bezrobotnych w wieku „50 plus”. Widać na nim, że do 2019 r. zarówno liczba bezrobotnych ogółem, jak i liczebność omawianej grupy osób w szczególnej sytuacji, ulegały spadkowi. W 2020 r. nastąpił wzrost, ale już na koniec 2021 r. nastąpił ponowny spadek.

Wykres 4 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, w tym liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia w województwie lubelskim w latach 2017-2021

Poza powodami napływu do powiatowych urzędów pracy, należy spojrzeć w jaki sposób na przestrzeni lat omawiana grupa korzystała z instrumentów rynku pracy i przynajmniej na chwile „odpływała” z rejestrów.

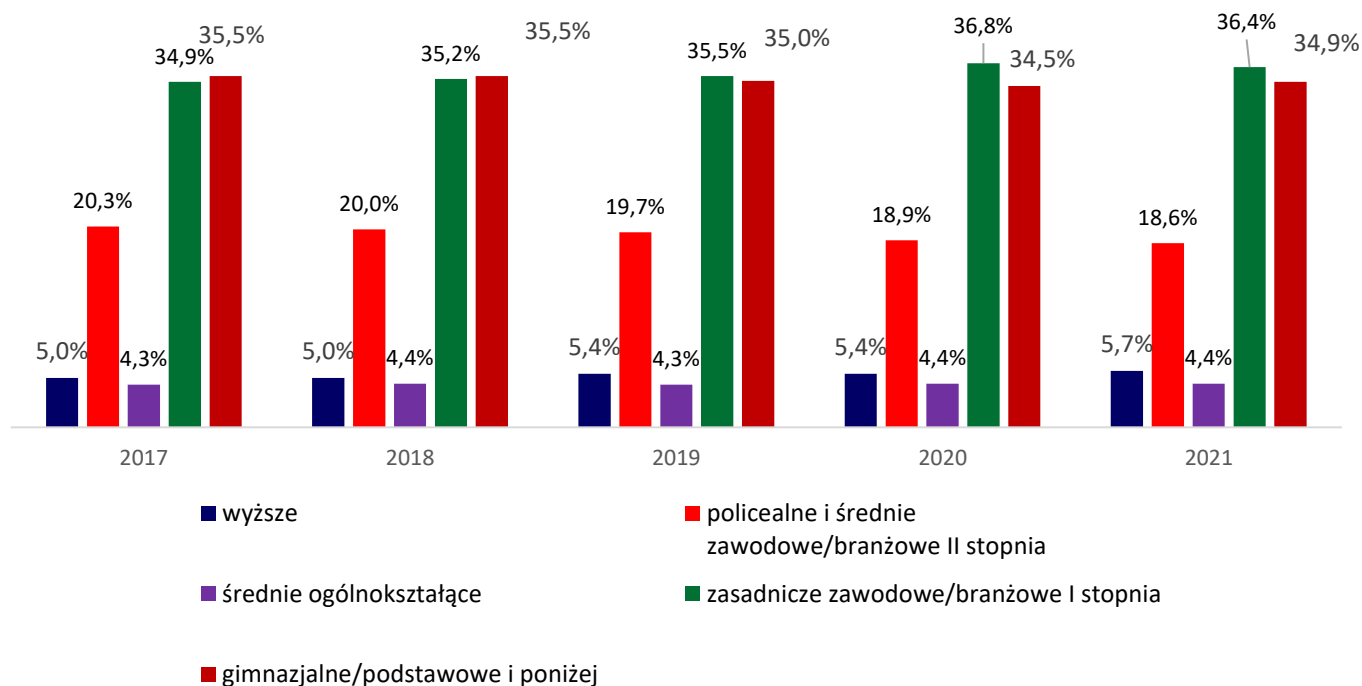
Tabela 6 Powody wyrejestrowań osób powyżej 50 roku życia z PUP w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2018	2020	2021
Wyłączeni z ewidencji w tym:	21 457	17 670	15 561	11 642	13 482
z powodu podjęcia pracy w tym:	7 772	7 187	6 280	5 086	5 807
niesubsydiowanej	5 965	5 733	5 148	4 264	4 670
w tym					
subsydiowanej	1 807	1 454	1 132	822	1 137
prac interwencyjnych	391	369	273	212	274
robót publicznych	609	527	417	293	363
podjęcia dział. gospodarczej	119	109	76	62	82
rozpoczęcia szkolenia	457	279	215	188	339
rozpoczęcia stażu	1 155	964	674	618	774
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	2 874	2 433	2 355	1 002	1 531
osiągnięcia wieku emerytalnego	2 339	1 249	1 310	1 402	1386
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	714	331	251	169	251
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 105	630	458	544	468

Należy zauważyć, że w latach 2017-2019 więcej osób wyrejestrowywało się z PUP niż napływało. Kolejny rok (pandemiczny) lekko odwrócił ten trend. Osoby powyżej 50 roku życia najczęściej opuszczały rejestry z powodu podjęcia pracy, w tym podejmując pracę niesubsydiowaną (czyli taką, która jako oferta wpłynęła bezpośrednio od pracodawcy). Niewielki procent stanowiły osoby, które wyrejestrowywały się z urzędów ze względu na prace interwencyjne, rozpoczęcie szkolenia czy samodzielnie podjęły się prowadzenia działalności gospodarczej.

Polski bezrobotny ma niskie wykształcenie, potwierdza to wykres 5, który ilustruje strukturę wykształcenia osób „50 plus” zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w regionie lubelskim w okresie 2017-2021.¹⁸ Najwięcej rejestrujących się osób po 50 roku życia legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym (36,4% dla województwa i 36% dla kraju) oraz z gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (34,9% lubelskie i 35% kraj).

Wykres 5 Bezrobotni powyżej 50 roku życia według wykształcenia w latach 2017–2021

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie posiada także informacje o strukturze bezrobotnych „50 plus” według wykształcenia w każdym powiecie, co przedstawiono w tabeli 8.

¹⁸ Dane za lata 2017-2020 są stanem na koniec IV kwartału z poszczególnych lat.

Tabela 8 Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia według wykształcenia w powiatach województwa lubelskiego – stan na koniec 2021 r.

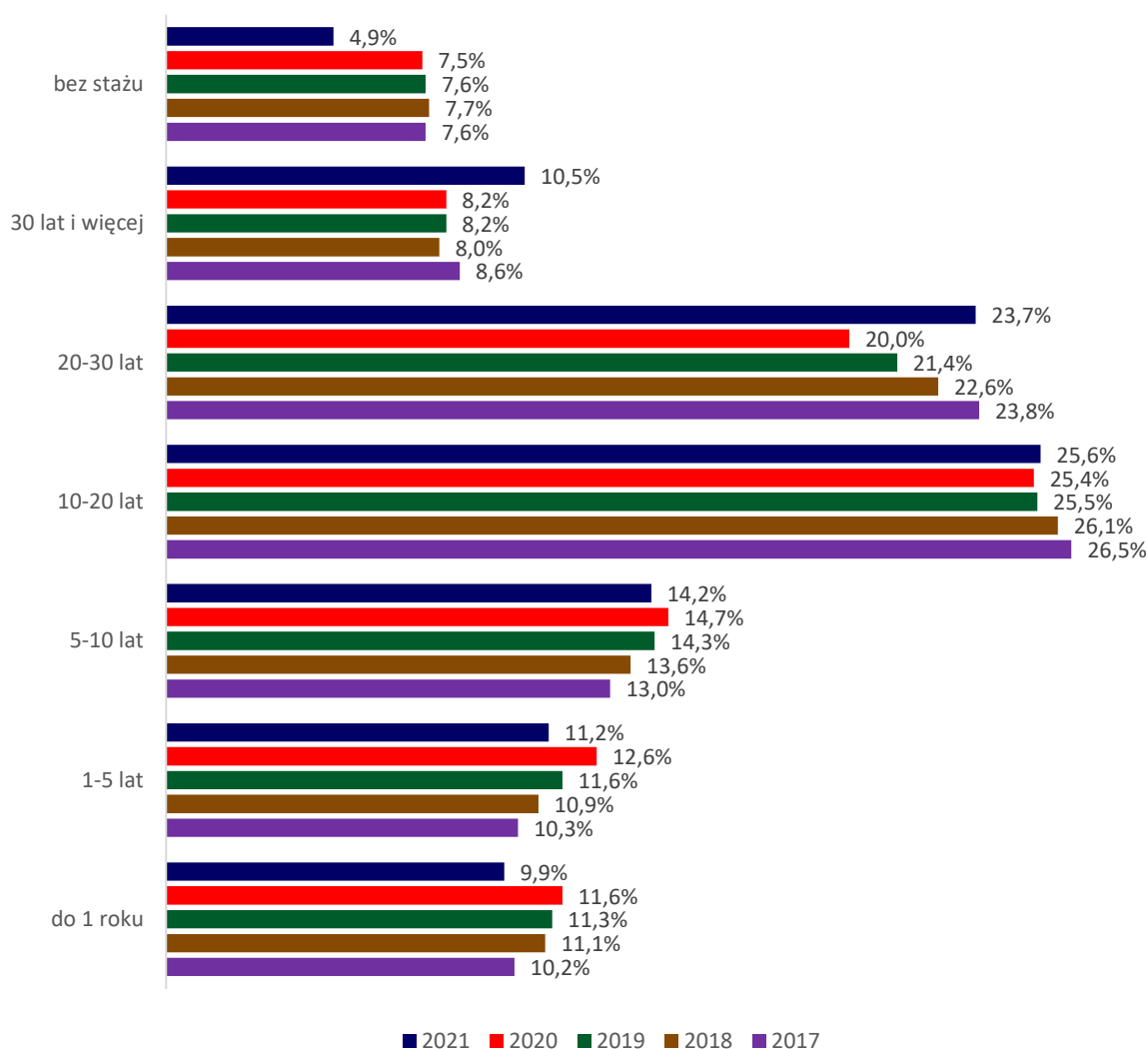
powiat	wyższe	policealne i średnie zawodowe/branżowe II stopnia	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe/branżowe	Gimnazjalne/podstawowe i poniżej
m. Biała Podlaska	31	125	31	193	148
bialski	25	132	25	392	310
biłgorajski	16	73	17	185	156
m. Chełm	39	162	50	176	158
chełmski	17	132	27	298	364
hrubieszowski	18	116	40	286	260
janowski	7	53	15	152	167
krasnostawski	20	130	16	263	240
kraśnicki	14	123	35	215	316
lubartowski	25	142	37	369	354
m. Lublin	361	581	147	609	676
lubelski	34	78	24	228	209
łęczyński	11	36	13	100	89
łukowski	13	48	5	141	142
opolski	19	57	12	172	182
parczewski	7	32	4	75	92
puławski	53	145	25	238	214
radzyński	12	54	8	141	126
rycki	13	76	15	141	119
świdnicki	39	137	26	191	144
tomaszowski	17	81	18	246	267
włodawski	17	75	12	210	185
m. Zamość	54	159	49	236	154
zamojski	17	114	29	351	298
Województwo	879	2861	680	5608	5370

Z danych tych wynika, iż na koniec 2021 r. jedynie w Lublinie największą grupę wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia stanowiły osoby posiadające wyższe wykształcenie, ale i tak najliczniejsze grupy tworzą osoby z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym/branżowym. Stosunkowo niewielką liczbę wszystkich bezrobotnych „50 plus” odnotowujemy w powiecie parczewskim – 210 osób.¹⁹ Równie ważną zmienną jest staż pracy czyli doświadczenie zawodowe osób powyżej 50 roku życia. Pomimo nieznaczących

¹⁹ To pochodna stosunkowo niewielkiej liczby bezrobotnych, a ta wynika z małej populacji ludności w powiecie.

spadków na przestrzeni lat widoczny jest utrzymujący się wysoki udział bezrobotnych z długim stażem pracy – w przedziale 10-20 lat oraz 20-30 lat. Dla osób w przedziale 10-20 lat stażu spadł z 26,5% w 2017 r. do 25,6% w 2021. Na przestrzeni lat widać, że spadał udział osób rejestrujących się ze stażem pracy 20-30 lat, których w 2017 r. zarejestrowano 23,8% i w 2020 r. było 20%, ale w 2021 r. nastąpił wzrost do 23,7%. W grupie osób bez żadnego doświadczenia zawodowego nastąpił spadek z 7,6% w 2017 r. do 4,9% w 2021 r.

Wykres 6 Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy w latach 2017–2021

Profesja deklarowana jest przy rejestracji w urzędzie pracy i może to być zarówno zawód wyuczony, jak i ostatnio wykonywany. Daje to pewne możliwości zdiagnozowania, jaki potencjał ludzki znajduje się w rejestrach. Zawody szczegółowo obrazuje tabela 9.

Tabela 9 Zawody, w których najliczniej rejestrowały się osoby powyżej 50 roku życia w latach 2017-2021, w województwie lubelskim

Lp.	Zawód	Ogółem	Lp.	Zawód	Kobiety
2021					
1.	Sprzedawca	800	1.	Sprzedawca	653
2.	Pomocniczy robotnik budowlany	597	2.	Sprzątaczką biurowa	233
3.	Ślusarz	523	3.	Krawiec	219
4.	Robotnik gospodarczy	487	4.	Szwaczka ręczna	186
5.	Murarz	485	5.	Technik ekonomista	131
2020					
1.	Sprzedawca	884	1.	Sprzedawca	713
2.	Pomocniczy robotnik budowlany	629	2.	Krawiec	271
3.	Ślusarz	586	3.	Sprzątaczką biurowa	234
4.	Robotnik gospodarczy	569	4.	Szwaczka ręczna	209
5.	Murarz	534	5.	Kucharz	154
2019					
1.	Sprzedawca	836	1.	Sprzedawca	683
2.	Pomocniczy robotnik budowlany	593	2.	Sprzątaczką biurowa	255
3.	Robotnik gospodarczy	527	3.	Krawiec	215
4.	Ślusarz	524	4.	Szwaczka ręczna	187
5.	Murarz	517	5.	Technik ekonomista	156
2018					
1.	Sprzedawca	839	1.	Sprzedawca	701
2.	Pomocniczy robotnik budowlany	602	2.	Sprzątaczką biurowa	276
3.	Ślusarz	593	3.	Krawiec	234
4.	Murarz	583	4.	Technik ekonomista	193
5.	Robotnik gospodarczy	535	5.	Szwaczka ręczna	192
2017					
1.	Sprzedawca	897	1.	Sprzedawca	738
2.	Ślusarz	655	2.	Sprzątaczką biurowa	323
3.	Murarz	655	3.	Krawiec	244
4.	Robotnik gospodarczy	617	4.	Technik ekonomista	222
5.	Pomocniczy robotnik budowlany	599	5.	Szwaczka ręczna	222

Pomimo pandemii i wielu obostrzeń wprowadzanych w różnym czasie na rynku pracy nadal brakuje rąk do pracy. W 2021 r., jak co roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie przeprowadził badanie „Barometr zawodów”, które jest krótkookresową prognozą zapotrzebowania na pracowników w wybranych zawodach

na poziomie poszczególnych powiatów danego województwa.²⁰ W tabeli 10 wykazano zawody deficytowe (tzn. najbardziej problematyczne dla pracodawców jeśli chodzi o rekrutację), zidentyfikowane w regionie na rok 2022. Tabela przedstawia prognozy na lata 2021 i 2022, tak aby można było porównać, jakie zmiany zaszły na przestrzeni roku. Pierwsze dwa miejsca nie uległy zmianie i największe trudności rekrutacyjne dotyczą nadal kierowców samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych oraz pielęgniarek i położnych. Największy wzrost liczby powiatów, w których zawód znalazł się w kategorii deficytowych dotyczył brukarzy (z 7 do 16) oraz psychologów i psychoterapeutów (z 10 do 17).

Tabela 10 Zawody najczęściej uznawane za deficytowe w województwie lubelskim

Zawód	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy	
	Prognoza 2021	Prognoza 2022
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	24	24
Pielęgniarki i położne	23	23
Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	19	22
Kierowcy autobusów	16	20
Lekarze	15	19
Spawacze	21	19
Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	13	18
Piekarze	15	17
Psycholodzy i psychoterapeuci	10	17
Brukarze	7	16
Magazynierzy	15	16

W ostatnich latach zawód kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych zgłaszany jest przez wszystkie powiaty woj. lubelskiego jako zawód deficytowy. Wykonywanie tego zawodu wiąże się z posiadaniem określonych kwalifikacji i doświadczenia, jednak istotną kwestią jest tutaj także oferowanie przez pracodawcę godnego wynagrodzenia.

²⁰ P. Krzesiński, G. Gach, Barometr Zawodów 2022. Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim, Kraków 2021.

4. Aktywizacja rynkowa osób powyżej 50 roku życia – praktyki służb zatrudnienia

Realizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego działania aktywizujące osoby bezrobotne są bardzo ważnym aspektem zwalczania bezrobocia w regionie lubelskim i zaspokajania potrzeb pracodawców. Obecnie Publiczne Służby Zatrudnienia działają w oparciu o znowelizowaną Ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zmiany przepisów, które weszły w życie 27 maja 2014 r. wprowadziły szereg nowych instrumentów, w szczególności bonów, które niestety nie są skierowane do osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w celu poprawy ich sytuacji na rynku pracy.

W województwie lubelskim w 2021 r. wyrejestrowano 13 482 osoby powyżej 50 roku życia, w tym z powodu podjęcia pracy 5 807 osób, tj. 11,5% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie. W tym czasie bezrobotni 50 plus korzystali z następujących form aktywizacji:

- ✓ podjęło pracę niesubsydiowaną – 4 670 osób (2020 r. – 4 264, wzrost o 406),
- ✓ podjęło pracę subsydiowaną – 1 137 osób (2020 r. – 822, wzrost o 315),
- ✓ rozpoczęło staż - 774 osoby (2020 r. – 618, wzrost o 156),
- ✓ rozpoczęło szkolenie – 339 osób (2020 r. – 188, wzrost o 151),
- ✓ podjęło pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia osoby - 138 osób (2020 r. – 58, wzrost o 80),
- ✓ rozpoczęło subsydiowaną działalność gospodarczą - 82 osoby (2020 r. – 62, wzrost o 20),
- ✓ rozpoczęło prace interwencyjne - 274 osoby (2020 r. – 212, wzrost o 62),
- ✓ rozpoczęło niesubsydiowaną działalność gospodarczą - 160 osób (2020 r. – 207, spadek o 47),
- ✓ podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego - 203 osoby (2020 r. – 144, wzrost o 59),
- ✓ rozpoczęło roboty publiczne - 363 osoby (2020 r. – 293, wzrost o 70).

Po 2020 r., który charakteryzował się mniejszą aktywnością osób 50 plus w korzystaniu z form wspomagających zatrudnienie, do czego przyczyniła się pandemia COVID-19, rok 2021 przyniósł poprawę tej sytuacji, którą widać w powyższych statystykach.

W 2021 r. po raz kolejny Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie wraz z powiatowymi urzędami pracy z regionu realizowały dwa programy regionalne. Program „Drogi-mosty-rzeki” skupia się na pomocy w aktywizacji osób bezrobotnych z grup w szczególnej sytuacji, ale także ma na celu poprawę stanu technicznego urządzeń melioracyjnych, wpływających na bezpieczeństwo mieszkańców w razie powodzi, infrastruktury terenów położonych w dolinach rzecznych na terenie powiatów z województwa lubelskiego. Drugi program „Młody przedsiębiorczy II” bezpośrednio skierowany jest do ludzi młodych, do 30 roku życia, zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, ze szczególnym uwzględnieniem absolwentów szkół wyższych. Główną jego ideą jest propagowanie i promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców województwa lubelskiego oraz aktywne wsparcie i pomoc dla osób zainteresowanych podejmowaniem pracy na własny rachunek. Dodatkowym założeniem jest promowanie przedsiębiorczości rozumianej jako aktywne włączenie nauki tego przedmiotu na każdym poziomie edukacji. Formy wsparcia, które mogą otrzymać młodzi ludzie to np. bony szkoleniowe, stażowe czy zatrudnieniowe, szkolenia, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, staże, refundacje pracodawcom kosztów wyposażenia stanowisk pracy, dzięki czemu młodzi bezrobotni zdobędą doświadczenie zawodowe, które pomoże im znaleźć bądź utrzymać zatrudnienie.²¹ Tabela 12 prezentuje liczbę uczestników, którzy skorzystali z programów regionalnych w 2021 r.

---

²¹ Informacje na podstawie Programów Regionalnych

Tabela 11 Bezrobotni uczestnicy wszystkich programów regionalnych w 2021 r.

Grupa	Liczba ogółem	W tym powyżej 50 roku życia
Bezrobotni, którzy rozpoczęli udział w programach regionalnych w 2020 r.	917	203
Bezrobotni, którzy zakończyli udział w programach regionalnych w 2020 r.	874	192
Osoby, które podjęły pracę w trakcie lub do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programach regionalnych i wykonywały ją co najmniej 30 dni	733	152

Ważną formą pomocy dla rynku pracy są środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. Pomoc finansowa jaka jest i była oferowana z tych środków jest i będzie stanowić jeden z najważniejszych czynników, który miał wpływ na rozwój regionu lubelskiego - zarówno w sensie gospodarczym, jak i społecznym. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie od lat promuje i wykonuje zadania współfinansowane z EFS. Od lat jest Instytucją Pośredniczącą w ramach z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, której powierzono wdrażanie Osi Priorytetowej 9 Rynek pracy oraz Osi Priorytetowej 11 Włączenie społeczne. WUP odpowiedzialny jest za prowadzenie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie, obsługę procedury odwoławczej, zawieranie umów o dofinansowanie, rozliczanie projektów, zlecenie płatności czy prowadzenie kontroli. Beneficjentami, do których w szczególności kierowano wsparcie w ramach Działania 9.1 „Aktywizacja zawodowa” były osoby bezrobotne i bierne zawodowo, a dokładniej osoby starsze w wieku 50 plus, kobiety, długotrwale bezrobotni, osoby niepełnosprawne, osoby o niskich kwalifikacjach. Uczestnicy projektów mogli korzystać z takich form pomocy jak staże, szkolenia, poradnictwo zawodowe. Działanie 9.2 „Aktywizacja zawodowa- projekty PUP” realizowane było przez powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego. Celem tego działania była pomoc osobom bezrobotnym w ich aktywizacji. Tutaj również jedną z grup docelowych były osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, niepełnosprawni czy długotrwale bezrobotni.

Działania z Osi Priorytetowej 11 koncentrowały się na aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym realizowanej przez instytucje, które mają na celu pomaganie ludziom w trudnej sytuacji życiowej były to m.in. instytucje rynku

pracy, wspieranie rodziny, pomocy i integracji społecznej, jednostek samorządu czy organizacji pozarządowych.

Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy to w dużej to w dużej mierze zasługa środków pochodzących z Unii Europejskiej. Projekty, które były realizowane miały na celu zarówno uzyskanie, jak i podniesienie ich kwalifikacji, a w konsekwencji znalezienie dla nich zatrudnienia czy też pomocy przy uruchomieniu własnego biznesu.²²

---

²² Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Sytuacja na rynku pracy w województwie lubelskim w 2021 roku, Lublin 2022, s. 47-52.

5. Podsumowanie

Przy postępujących od dłuższego czasu zmianach demograficznych i rosnącym kryzysie gospodarczym spowodowanym ogólnoswiatową pandemią COVID-19 oraz inwazją na Ukrainę sytuacja na rynku pracy staje się coraz trudniejsza i wymaga dużych zmian. Okres pandemii przyczynił się jeszcze do pogłębienia i tak już ujemnego przyrostu naturalnego. Zmiany te kształtują również udział bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo. W kontekście dokonujących się zmian demograficznych wskazujących na pogłębiające się starzenie społeczeństwa i mające obecnie miejsce zmniejszenie się podaży pracy, podtrzymywanie aktywności zawodowej osób starszych mogłoby złagodzić skutki zaistniałej sytuacji. Wszystkie przeobrażenia jakie pojawiają się w ostatnim czasie pokazują, że konieczne będzie wykorzystanie potencjału pracujących w wieku 50 lat i powyżej. Wymagać to będzie podjęcia działań skierowanych na zatrzymaniu pracowników i wsparcia pracodawców szerokimi działaniami nakierowanymi na politykę zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach.